

'הלא נודע שעיקר עבודת הבורא יתברך שמו הוא הדבקות וההתלהבות בעבודתו ית"ש ובלמוד תורתו שיהיה בדחילו ורחימו, ומחמת זה יכול הוא לדבק בהש"ת כביכול... ועל ידי זה נזדכך חומריותו ונעשה איש האלקים, וכמו שכתוב 'של נעלך' שהוא החומרי.

וזהו אפשר רמז המשנה: **חומר בקודש** כלומר אם תרצה לזכך חומרך שיהא בקודש העליון, אי אפשר אם לא **מבתרומה** – שצריך להרים תמיד עיניך ולבך, ותטהר מחשבותיך ורעיונותיך במחשבת השם יתברך בדבקות גמור והתלהבות, וזה ידוע שבמקום שאדם מחשב שם הוא גם כן במקום ההוא, ואם כן כשתמיד ותרגיל עבודתך בכך, בודאי תרום ותעלה במקום המחשבה העליונה אל שרשה ואז גם חומר שלך יזדכך בקודש העליון הנזכר.

והנה ידוע שאותיות נקראים כלים והנקודות הם חיות ונשמות הכלים, והנה האדם כשמחשב איזו מחשבה יהיה מה שיהיה, הוא מחשב אותיות, וכבר ידעת שאם באה מחשבה זרה בלימודו או בתפלתו – אין זה מקרי, כי יש עת לכל חפץ, וכמו שכתוב **ובהגיע תר נערה ונערה** – שהוא הניצוץ שנתון בעמקי הקליפות הנקרא 'נערה' שמנוערת מכל טוב ורוצה להתדבק בשרשה, והגיע עת וזמן לעלות בקדושה, הנה אז צריך האדם להתעורר מאד מאד כי לא לחנם באה זאת המחשבה אם לא להעלותה, ואם לא עכשיו אימתי, כי אפשר שלא יהיה עוד עת ותור הנערה ההיא, כי על פי רוב המחשבה באה מענין הדומה לענין התפלה והברכה או מענין הלימוד שהוא עוסק... כאשר באה מחשבה זרה צריך להתעורר מאד ולהעלותה בקודש, עם אותן מחשבות קדושות שמכוון ומייחד עם הדיבורים שהוא מדבר.

וזהו שאמרו **מטבילים כלים בתוך כלים** – כלומר כלים הם האותיות של המחשבות זרות, יטבול ויטהר בתוך כלים שהם אותיות הקדושים, ועל ידי זה יתברר הכל לקודש העליון כנזכר.

(כתר שם טוב דף יט ע"ד)

דף כא

מפני שכבידו של כלי חוצץ אבל לתרומה ולחולין אין חוששים. וכתבו הפוסקים (וכן דייקו מרש"י להלן כב. ד"ה למאן), דוקא בכלים קלים, אבל כלי כבד – יש להקפיד בדבר [לענין טבילת כלי נכרים], כגון המניח כלי מלא מים בתוך דלי כדי להכביד עליו לשקעו בבור, הרי הכובד יכול למנוע מהמים מלבוא בין הכלים. וכן המניח כלים רבים זה על גבי זה, מתוך כבדם מונעים מן המים מלבוא ביניהם (עפ"י המרדכי סוף ע"ז; מהרי"ל סוף הל' גדה; רמ"א יו"ד רב,ו ש"ך ובהגר"א שם).

זוהא מדסיפא משום חציצה רישא לאו משום חציצה... רישא וסיפא משום חציצה וצריכא... ומה שהפסיק התנא בין שניהם במעלות אחרות – משום שבאותו סדר שנשנו נגזרו הגזרות (עפ"י מרומי שדה).

זאי אשמעינן סיפא הוה אמינא היינו טעמא דלקדש לא משום דקיטרא במיא... לכאורה היה יכול להישאר בסברה הקודמת ולומר הוה אמינא כלי בתוך כלי אפילו בתרומה אסור משום כבידו של כלי החוצץ. אך כיון שאינן אלא גזירות, אין לטעות בדבר ולומר שגזרו על תרומה כי כל עוד לא מפורש שגזרו בתרומה הרי דינה כחולין (עפ"י מרומי שדה).

(ע"ב) 'דקיטרא במיא אהדוקי מיהדק'. לפרש"י ותוס' מדובר בקשר רפוי ולכך אינו מהווה חציצה ממש [אף על פי שאינו נצרך לבגד], ומכל מקום בקדש הצריכו להתירו משום שהקשר מתחזק ומתהדק במים לכן החמירו בו להחשב כחציצה. ואילו הרמב"ם מפרש בכלי עץ שחלקיו מקושרים זה לזה, ובקודש מתיר ומנגב, שמא יש בין החלקים דבר החוצץ כפי שמצוי להיתפש שם לכלוך. ופירוש 'דקיטרא במיא אהדוקי מיהדק' – גם בשעה שהוא במים, אוזח את המונח שם בין הקשרים, שלא ככלי בתוך כלי, כיון שבאים במים המים מציפים את הכלי העליון ומרופפים מקום מגעם (עפ"י מרומי שדה).

*

'ארבעה מדרגות אשר נתכנו בשם 'עולם הבא'; –
א. שלימות העולם הזה, דהיינו הדבקות בהשם יתברך...
ב. עולם הבא שבא לאדם תיכף אחר מותו, שמתדבק בגן עדן תחתון ועליון.
ג. כשבא משיח, כשם שאותן שהם בגופין בעולם הזה ויבואו למדרגת 'כתנות אור', כן יזכו הנשמות גם כן ליותר מדרגה, לכנוס לפני ולפנים – לירושלים של מעלה.
ד. תחית המתים, יום הדין הגדול הנצחי עדי עד...
וזהו שסדרו 'אין כערבך בעולם הזה...'. ויש הזוכה למדרגה ראשונה ואין זוכה לשניה, ויש שזוכה אף לשניה ואין זוכה וכו' – כי כל מדרגות של מעלה מדקדקין ביותר, וכהא דתנן בגדי עם הארץ מדרס לפרושים, בגדי פרושים מדרס לאוכלי תרומה, בגדי אוכלי תרומה מדרס לאוכלי קדש' (מתוך של"ה פסחים תכד).

דף כב

'למאן דאמר משום גזירה שמא יטביל מחטין וצינוריות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד – סל וגרנותני שאין בפיהן כשפופרת הנוד, ליכא'. מכאן מדייק החכם-צבי (מ, הביאו בפתחי תשובה יו"ד רא, לח), שנקבים קטנים רבים אינם מצטרפים להיות כנקב של שפופרת הנוד לערב מקוואות, כי אם נאמר שמצטרפים, מדוע הוצרכנו לומר שבכלים אלו הואיל ואין פתחן צר אין לגזור הלא גם אם היה פתחן צר מועיל להטביל בהם כלים מפני שהם מלאים נקבים קטנים שהמים עוברים דרכם? ואולם הראבי"ה (הביאו המרדכי בשבועות פ"ב) סובר שנקבים קטנים מצטרפים. וכן פסקו השלחן ערוך והרמ"א (יו"ד רא, נב), ולכן התירו לחפור בור סמוך לנהר ולטבול בו, הגם שמכיל פחות מארבעים סאה, משום חיבור המים לנהר דרך הנקבים הזעירים שבקרקע [כדברי הגמ' 'ארעא כולה חלחולי מחלחלא'. ודוקא בין שתי מקוואות חסרות אין מועיל חיבור כזה, אבל בין מלאה לחסרה – מועיל]. ולפי שיטתם יש לפרש דברי הגמרא באופן זה: 'סל וגרנותני שאין בפיהן כשפופרת הנוד ליכא' – אין דין פסול זה של נקב פחות משפופרת הנוד משום שהם מלאים נקבים ולעולם נחשבים כיש בהם נקב רחב. ולא כפירוש הרגיל שאין בהם מציאות כזו של נקב צר. [ולפירוש זה מובן הקשר בין שני הדינים שאמר רבא; סל וגרנותני שמילאם כלים והטבילם – טהורים כיון שהנקבים מועילים לחבר את המים שבתוך הסל עם שאר המקוה המלאה. לעומת זאת מקוה שחלקוה